

Kameraovervåking - hva er lov?

☰ [Innholdsfortegnelse](#) 📖 [Lesevisning](#) 📄 [Last ned pdf](#)
(/globalassets/global/04_veiledere/kameraovervakingsveileder.pdf)

- 1 Kameraovervåking ([/Teknologi/Kameraovervaking/](#))
- 2 Hva er kameraovervåking? ([/Teknologi/Kameraovervaking/Hva-er-kameraovervaking-/](#))
- 3 Når er kameraovervåking lov? ([/Teknologi/Kameraovervaking/nar-er-kameraovervaking-lov/](#))
- 4 **Hvilke områder kan overvåkes?** ([/Teknologi/Kameraovervaking/Hvilke-omrader-kan-overvakes/](#))
- 5 Hvordan skal overvåkingen utformes? ([/Teknologi/Kameraovervaking/Utforming/](#))
- 6 Hvem kan se opptakene, og hva kan de brukes til? ([/Teknologi/Kameraovervaking/innsyn-og-bruk/](#))
- 7 Skilting og sletting ([/Teknologi/Kameraovervaking/skilting-og-sletting/](#))
- 8 Plikt til å sikre opptak og anlegg ([/Teknologi/Kameraovervaking/Informasjonssikkerhet/](#))
- 9 Andre plikter ([/Teknologi/Kameraovervaking/andre-plikter/](#))
- 10 Hva gjør jeg hvis jeg opplever ulovlig kameraovervåking? ([/Teknologi/Kameraovervaking/hva-gjore-jeg-hvis-jeg-opplever-ulovlig-kameraovervaking/](#))
- 11 Relevante artikler ([/Teknologi/Kameraovervaking/Relevante-artikler/](#))

Hvilke områder kan du overvåke?

Selv om du har kommet frem til at kameraovervåking er den beste løsningen på problemet, og at den vil tilfredsstillere kravene i kapitlet over, er det ikke sikkert at det er lov å overvåke det ønskede området.

Generelt

Det er vanskelig å definere helt klare og tydelige grenser for hvilke områder det er tillatt å overvåke. Det vil alltid finnes unntak. Denne listen gir derfor ikke en fullstendig oversikt. Du må selv vurdere om områdene vil være lovlige å overvåke, og sørge for å følge regelverket ellers.

Den ansvarlige må begrense seg til seg og sitt. En virksomhet kan for eksempel ikke overvåke nabobedriftens område.

Hvis du overvåker områder hvor kun en begrenset krets av personer ferdes jevnlig, må du ha et behov for å forebygge farlige situasjoner eller ivareta personers sikkerhet, eller et annet særskilt behov. Dette vil for eksempel gjelde for områder i en bedrift hvor kun ansatte har tilgang.

Det er normalt ikke tillatt å overføre eller ta opp lyd sammen med bildet. Dersom det likevel blir tatt opp lyd, vil bruken av lyd reguleres av bestemmelsene om kameraovervåking.

Privat grunn

En privatperson kan lovlig overvåke eget hus og hage. Kameraet kan imidlertid ikke samtidig fange opp deler av et offentlig område eller en annen persons eiendom. Kameraovervåking kan føre til konflikter i naboforhold hvis den ene parten føler seg overvåket av den andre. Dersom dette er noe du opplever, anbefaler Datatilsynet at du tar kontakt med Konfliktrådet som er en gratis statlig tjeneste som tilbyr megling for å håndtere konflikter (<https://www.politi.no/tjenester/konfliktraad/>). Hvis din nabo ikke er villig til å stille til megling, kan du vurdere å kontakte politiet og innlevere en anmeldelse. Kameraovervåking kan være ulovlig dersom den på en hensynsløs eller plagsom måte griper inn i din rett til privatliv.

Du kan heller ikke overvåke andres private sfære slik som leieboere og deres besøkende. Dersom det bor flere i huset, eller det er noen som har ditt hjem som arbeidsplass, må de selvsagt informeres om overvåkingen.

Vær oppmerksom på at selv om **opptaket** kan være lovlig, kan du ikke bruke det helt som du vil. Slike private opptak kan for eksempel vanligvis ikke publiseres uten at de som er på opptaket har samtykket. Les mer om publisering av bilder og film på Internett. (</Teknologi/Internett/Bilder-pa-nett/>)

Offentlige områder

Virksomheter kan vanligvis ikke overvåke offentlige områder. Med offentlige områder menes veier, gater, plasser og lignende. Offentlige områder skal kun overvåkes av offentlige myndigheter, slik som politiet. Dersom bare en helt uvesentlig del av offentlig område fanges opp, vil overvåkingen likevel kunne tillates. Dette betyr for eksempel at en butikk ikke kan sette opp kamera som overvåker gata utenfor. Å sette opp kamera som overvåker fasaden vil derimot kunne være greit.

Hjemlig eller privat situasjon

Det finnes enkelte områder som ikke er lov å kameraovervåke uansett årsak. Dette gjelder overvåking av andre i deres egne private hjem, men også overvåking på steder hvor de overvåkede befinner seg i en hjemlig situasjon.

Det er for eksempel ikke lov å overvåke hotellrom, toalett, avkleddingsgarderober, prøverom og lignende områder.

Spesielle områder

Arbeidsplassen

Det skal mye til for å overvåke de ansatte, siden de ansatte har rett til personvern også på jobb. En arbeidsgiver kan kun overvåke områder der bare de ansatte ferdes dersom det foreligger et særskilt behov. Det vil si at det skal mer til for å overvåke disse områdene enn ellers.

Overvåkingen skal ikke være uforholdsmessig belastende for de ansatte, og det er ikke lov å overvåke den enkelte ansatte eller føre oppsyn med hvordan de utfører arbeidet. Hvis formålet er å ivareta de ansattes helse og sikkerhet, vil overvåkingen normalt være tillatt. Det vil da stilles krav til at arbeidsplassen er vurdert til å ha en spesielt høy sikkerhetsrisiko. Steder der det drives risikofyllt produksjon, eller hvor det er store sjanser for ran, slik som banker og postkontor, er typiske eksempler. Dette vil likevel kun gjelde på de konkrete områdene hvor det er en betydelig risiko, slik som steder der kontanter håndteres eller der pengeskap er plassert.

Dersom formålet er å motvirke straffbare handlinger fra de ansatte selv, slik som underslag og svinn, vil overvåkingen kunne tillates hvis det er et tydelig behov. Det vil da stilles krav til at virksomheten har påvist at slik aktivitet foregår, og at underslaget eller svinnet er av et visst omfang.

Det er normalt ikke tillatt å overvåke pauserom, garderober og liknende områder der den ansatte har en berettiget forventning om privatliv. De ansatte har krav på å få god informasjon om overvåkingen på forhånd.

Tiltaket skal drøftes med de ansattes tillitsvalgte, og de ansattes holdning til overvåkingen bør vektlegges.

[Les mer om overvåking i arbeidslivet. \(/Sektor/Arbeidsliv/Kameraovervaking-arbedsliv/\)](#)

Borettslag

I borettslag eller andre boligselskap skal all form for kameraovervåking være forankret i et ønske blant beboerne, og det må være avklart at tiltaket har en sterk tilslutning. I praksis har to tredjedels flertall blitt lagt til grunn som en grense, og det anbefales at overvåkingen vedtektsfestes. Dette innebærer at saken legges frem på et allmøte, en generalforsamling eller lignende, og at vanlige vedtektsbestemmelser gjelder. Det er ikke tilstrekkelig at et flertall i styret er for overvåkingen.

Overvåking for å avklare etterlevelse av husordensregler, god kildesortering eller andre mindre tungtveiende formål, er ikke tillatt.

Butikk og bank

I publikumsområder i blant annet butikker, kiosker, bensinstasjoner, banker og postkontor vil publikum normalt ikke føle det som særlig krenkende at det finnes kameraovervåking. Disse områdene kan derfor overvåkes dersom virksomheten har et klart behov for å beskytte seg mot ulike typer kriminalitet. Overvåkingen må imidlertid stå i et rimelig forhold til den trusselen virksomheten står overfor.

Parker, strender og rekreasjonsområder

Denne type områder som er tilgjengelige for allmennheten, kan bare overvåkes dersom behovet er klart større enn ulempene. Det må vurderes om overvåkingen har vesentlig betydning for å forebygge straffbare handlinger som kan true liv eller helse, hindre ulykker eller ivareta lignende samfunnsnyttige interesser.

Parkeringskontroll

Vi har konkludert med at bruk av overvåkingskamera for å kontrollere parkering strider mot personopplysningsloven. En virksomhet kan altså ikke gi kontrollavgifter for feilparkering på bakgrunn av bilder tatt av et overvåkingskamera. Det er allikevel tillatt å bruke fastmonterte kamera med automatisk skiltgjenkjenning (ANPR) for å registrere ut- og innpassering i parkeringshus og ettersende parkeringsavgift. Dette forutsetter at det finnes en mulighet til å betale på stedet og dermed få opplysningene slettet.

Porttelefon

Porttelefoner defineres som kameraovervåking fordi de er automatiske og fastmonterte kameraer. Vi har godtatt systemer der kameraet er tilknyttet ringesystemet forutsatt at kameraet kun blir aktivert når det ringer på hos den enkelte beboer og ikke aktiveres utenom dette.

Loven krever at all overvåking skal varsles tydelig. [Les mer om dette under "Skilting og sletting". \(/Teknologi/Kameraovervaking/Utforming/\)](#) Dette gjelder også for porttelefoner. Varslingen kan skje gjennom skilting der det fremgår at det finnes et kamera tilkoblet ringeklokken. Det er også viktig at kameraet bare fanger opp området rett foran døren, og ikke mer enn det som er nødvendig for å se hvem som ringer på.

Skoler

Overvåking på skoler for å motvirke hærverk eller annen kriminalitet skal normalt avgrenses til perioder utenfor alminnelig skoletid. Dette gjelder både inne og ute på steder hvor elevene ferdes i sin skolehverdag, slik som skolegård, ganger, kantine eller klasserom. Elever og foresatte skal være godt informert om overvåkingen og når den skjer.

Transport

I transportmidler slik som buss, trikk, tog og på ferger vil kameraovervåking være tillatt dersom formålet er å ivareta passasjerenes eller de ansattes sikkerhet. Dette er områder som nærmest er å anse som offentlig sted, og der den enkelte vanligvis ikke vil ha en forventning om å være særlig privat. Kameraene bør kun fange opp de mest utsatte områdene. Overvåkingen bør også, dersom det er gjennomførbart, legges til de tidspunktene da behovet er til stede, og ikke foregå kontinuerlig. Forventningen om diskresjon er selvsagt individuell, men vil nok oppleves annerledes i en drosje enn på en bilferge.

I drosjer er det derfor ikke tillatt med kontinuerlig kameraovervåking. Her vil passasjerene normalt ha en helt annen forventning til privatliv. Dersom drosjeeieren ønsker tiltak for å øke egen eller passasjerenes sikkerhet, vil det være tilstrekkelig å ta et bilde ved turens start og/eller slutt, samt å gjøre det mulig å slå på kameraovervåkingen i truende situasjoner.

Trening, helse og basseng

Overvåking på steder der publikum normalt forventer privatliv og diskresjon, slik som legekontor, treningsstudio, spa og badebasseng, vil normalt ikke være tillatt.

Dersom det ligger helt spesielle sikkerhetshensyn til grunn, for eksempel ved overvåking av bassenganlegg, vil overvåkingen likevel kunne aksepteres hvis det foreligger et klart behov. Overvåkingen skal i disse tilfellene kun være et supplement til, og ikke i stedet for, vanlige vakter.

Merk også at dersom slike områder skal overvåkes, **kan** det kreves [konesesjon](#). [Les mer om Konesesjonsplikt under kapittel 9, Andre plikter. \(/Teknologi/Kameraovervaking/Utforming/\)](#)

Utsteder og restauranter

På restauranter, kafeer, barer, nattklubber og lignende er kameraovervåking i liten grad tillatt. På steder som brukes til avslapning, rekreasjon eller sosialt samvær vil publikum i større grad ha en forventning om å ikke bli overvåket. Det skal derfor gode argumenter til for å kunne overvåke her.

Noe avhengig av situasjon og behov har det vært akseptert overvåking av inngangsparti og eventuelt av køen utenfor. Dette skal imidlertid avgrenses til de dager og tidspunkt da det som regel oppstår problemer. Overvåkingsutstyr som blir aktivisert i helt spesielle tilfeller, for eksempel i forbindelse med truende situasjoner, kan være akseptabelt ut i fra sikkerhetshensyn.

Viltkamera

Viltkamera er overvåkingskamera som plasseres i utmark for å fange opp dyreliv. Bruk av viltkamera er tillatt så lenge hensikten utelukkende er å ta bilder av dyr, og dersom det er truffet effektive tiltak for å unngå at det blir tatt bilder av mennesker.

Å kunne ferdes i skog og mark uten å bli overvåket er et viktig fellesgode. Viltkamera bør derfor bare plasseres **der det er usannsynlig at mennesker ferdes**. Kameraene bør uansett skiltes så man ser at området er overvåket. Hvis det blir fanget opp mennesker på opptakene, skal dette slettes.

Du må også kontakte grunneier før du eventuelt setter opp kamera. [Dersom grunneier er Statsskog, må du søke der om tillatelse. \(<http://www.statskog.no/jakt/sider/viltkamera.aspx>\)](#)

Annet

Dashbordkamera og hjelmkamera

Dashbordkamera (også kall frontrutekamera eller dashcam) er kamera som installeres foran i biler eller lastebiler og som filmer ut frontruta, mens hjelmkamera gjerne festes på sykkelhjelm eller lignende. Denne typen kamera er ikke vurdert som fastmontert kamera, og er derfor ikke kameraovervåking – i lovens forstand. Det betyr at reglene og pliktene som vanligvis gjelder ved kameraovervåking ikke vil gjelde når det brukes av privatpersoner.

Ved bruk av kamera i yrkesbiler vil andre bestemmelser komme inn. Dette blir et forhold mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

[Les mer om overvåking og kontroll i arbeidslivet. \(/Sektor/Arbeidsliv/\)](#)

Droner med kamera

En drone er et ubemannet fartøy. Det kan for eksempel være et fjernstyrt helikopter eller fly, og veier fra noen få gram til flere kilo. Noen droner er utstyrt med kamera, men også i dette tilfellet faller det utenfor definisjonen for kameraovervåking, siden det ikke er fastmontert og automatisert.

[Les mer om regelverket ved bruk av droner. \(/Teknologi/Dronar--kva-er-lov/\)](#)

Merk likevel:

Selv om **opptakene** kan være lovlige, trenger ikke **bruken** av dem å være det. Publisering av opptak gjort med dashbordkamera, hjelmkamera, droner eller lignende, må derfor gjøres med forsiktighet. Du *kan* ha anledning til å legge noe du har filmet ut på nett, men ikke dersom det krenker andres privatliv. Du bør derfor alltid be om *samtykke* fra dem du har filmet før opptaket publiseres, hvis de kan gjenkjennes på opptaket.

[Les mer om publisering av bilder på nett. \(/Teknologi/Internett/Bilder-pa-nett/\)](#)

Webkamera

Bruk av fastmonterte kamera for publisering av oversiktsbilder på Internett er lov **hvis det ikke kan identifiseres personer** på bildene. Å legge ut oversiktsbilder på nett som for eksempel viser offentlige områder vil derfor kunne være lovlig.

Det er imidlertid ofte vanskelig å trekke en klar grense for når det mulig å identifisere enkeltmennesker. Tre gode råd er derfor:

- å sikre at privatbebyggelse ikke kommer med på bildet
- lang avstand til det som fanges opp
- at bildekvaliteten gjør det vanskelig å se detaljer

Time lapse-videoer og jevnlig fotografering for å vise fremgang

Ofte ønsker en byggherre eller utbygger å montere et kamera som fotograferer byggeplassen med jevne mellomrom slik at det er mulig å lage en video (såkalt time-lapse) av byggeprosessen. Det forekommer også at den som monterer kameraet ønsker å legge bildestrømmen på nettet, for eksempel en kommune som ønsker å la borgerne følge med på byggingen av kommunens nye kulturhus.

Dette er lovlig så lenge man følger disse to retningslinjene:

- Kameraets plassering og bildenes oppløsning må være slik at det ikke er mulig å gjenkjenne enkeltpersoner på bildene.
- Hyppigheten av fotograferingen må være så sjelden at det ikke er mulig for eksempel for byggearbeidernes arbeidsgiver å følge med på de ansattes arbeidsutførelse. Vi anbefaler at det ikke tas bilde oftere enn hvert tiende minutt.

Blir disse retningslinjene fulgt, er dette ikke å regne som kameraovervåking i lovens forstand. Det betyr at reglene og pliktene man har ved kameraovervåking ikke vil gjelde. Vi anbefaler likevel at de som er berørt av fotograferingen informeres om hvorfor dette er montert og hvordan det er ment å virke.

Om oss (/Om-Datatilsynet/)

Datatilsynet skal medvirke til at den enkelte ikke vert krenka gjennom bruk av opplysningar som kan knyttast til han eller henne.

Kontakt oss (/Om-Datatilsynet/Kontakt-oss/)

Postboks 8177 Dep.
0034 Oslo

Følg oss (/Om-Datatilsynet/Kontakt-oss/Følg-oss/)

Du kan følge oss på Twitter (<https://twitter.com/datatilsynet>), og lese om personvernspørsmål på personvernbloggen.